

בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, עֲלֵיהֶם כְּתוּב (ישעיה ס) וְעַמּוּךָ כָּל־מִן צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ. מִה זֶה לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כִּמּוֹ שְׁפָתוֹב (תהלים קטו) אֲתַהֲלֶיךָ לִפְנֵי ה' בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים. וַיְחִי יַעֲקֹב, בְּתוֹכָם. לְכֵן צָרִיךְ לְאָדָם שְׂלֵא לְעֹרֵב צֵלָם שְׁלוֹ בְּצֵלָם שֶׁל עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת, מִשּׁוּם שֶׁזֶה קָדוֹשׁ וְזֶה טָמֵא.

בֵּא רְאֵה מִה בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת, שִׁישְׂרָאֵל כְּשֶׁנִּמְצָא אָדָם מֵת, הוּא מְטַמֵּא אֶת כָּל הַגּוֹף, וְהַבֵּית טָמֵא. וְגוֹף שֶׁל עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת לֹא מְטַמֵּא מִיִּשְׁהוּ אַחֵר, וְגוֹפוֹ (וביתו) לֹא טָמֵא כְּשֶׁהוּא מֵת. מִה הַטַּעַם?

יִשְׂרָאֵל בְּשַׁעֲהָ שֶׁהוּא מֵת, כָּל הַקְּדָשׁוֹת שֶׁל רְבוּנוֹ עוֹבְרוֹת מִמֶּנּוּ, וְעוֹבֵר מִמֶּנּוּ הַצֵּלָם הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה, וְעוֹבְרֵת מִמֶּנּוּ רוּחַ הַקְּדָשָׁה הַזֶּה, נִשְׁאַר הַגּוֹף טָמֵא.

אֲבָר עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה לֹא כֵּן, שֶׁבְחֵי טָמֵא בְּכָל הַצְּדִים, צִלְמוֹ טָמֵא וְרוּחוֹ טָמֵא, וּמִשּׁוּם שֶׁכָּל הַטְּמָאוֹת הִלְלוּ שְׂרׁוּיּוֹת בְּתוֹכוֹ, אֲסוּר לְקָרֵב אֵלָיו. בֵּינָן שְׂמֵת, יוֹצְאוֹת כָּל הַטְּמָאוֹת הִלְלוּ, וְנִשְׁאַר גּוֹף בְּלֵי טְמֵאָה לְטָמֵא.

וְאֵף עַל גַּב שְׁגוּפָם טָמֵא, בֵּין בְּחַיֵּיהֶם וּבֵין בְּמִיתָתָם, אֲבָל בְּחַיֵּיהֶם שֶׁכָּל אוֹתָן הַטְּמָאוֹת שֶׁנִּמְצְאוֹת אֲצֵלָהֶם, יֵשׁ לָהֶם כַּח לְטָמֵא אַחֵרִים. וּבְמִיתָתָם, כִּאֲשֶׁר יוֹצְאוֹת כָּל אוֹתָן הַטְּמָאוֹת מֵהֶם, לֹא יְכוּלִים לְטָמֵא, וְשֶׁל יִשְׂרָאֵל יְכוּל לְטָמֵא אַחֵרִים, כִּי כָּל הַקְּדָשׁוֹת יוֹצְאוֹת מִמֶּנּוּ, וְשׁוֹרָה עֲלָיו צַד הָאֲחֵר.

יִצְחָק, זָפַאִין אֵינוֹן צְדִיקֵינָא, בְּעַלְמָא דִּין וּבְעַלְמָא דְאַתִּי. עֲלֵייהוּ כְּתִיב, (ישעיה ס) וְעַמּוּךָ כָּל־מִן צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ. מָאִי לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּמָה דְכְּתִיב, (תהלים קטו) אֲתַהֲלֶיךָ לִפְנֵי ה' בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים:

וַיְחִי יַעֲקֹב בְּגוֹיֵיהוּ. עַל דָּא לְבַעֲי לִיה לְבַר נִשׁ דְּלֹא לְאַתְעֲרַבָא צוֹלְמָא דִּילִיה (דף רכ"א) בְּצוֹלְמָא דְעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת, בְּגִין דִּיהֵאִי קְדִישָׁא וְהֵאִי מְסַאָבָא.

הָא חֲזִי, מִה בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת. דִּישְׂרָאֵל כַּד אֲשַׁתְּפַח בְּר נִשׁ מִית הוּא מְסַאָב לְכָל גּוֹפָא, וּבֵיתָא מְסַאָבָא. וְגוֹפָא דְעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת לֹא מְסַאָיב לְאַחֲרָא, וְגוֹפִיָּה (כ"א וביתא)

לָא מְסַאָבָא כַּד אֵיהוּ מִית. מָאִי טַעְמָא. יִשְׂרָאֵל בְּשַׁעֲתָא דְאֵיהוּ מִית כָּל קְדוּשֵׁי דְמֵאֲרִיָּה מִתְעַבְרָן מִנֵּיהּ, אֲתַעֲבַר מִנֵּיהּ הֵאִי צוֹלְמָא קְדִישָׁא, וְאַתְעֲבַר מִנֵּיהּ הֵאִי רוּחַ קְדָשָׁא, אֲשַׁתְּאַר גּוֹפָא מְסַאָבָא.

אֲבָר עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה, לִית הֵכִי. דְּבַחֵי מְסַאָב בְּכָל סְטָרִין, צוֹלְמָא דִּילִיה מְסַאָבָא, וְרוּחָא דִּילִיה מְסַאָבָא. וּבְגִין דְּסוֹאֲבוּתֵי אֵלִין שְׂרִיין בְּגוֹיָהּ, אֲסִיר לְמִקְרַב לְגַבֵּיהּ. בֵּינָן דְּמִית, נְפָקִי כָּל אֵלִין מְסַאָבוּתָא וְאַשְׁתְּאַר גּוֹפָא כְּלָא מְסַאָבוּתָא לְסוֹאָבָא.

וְאֵף עַל גַּב דְּגוֹפָא דְלַהוֹן מְסַאָב, בֵּין בְּחַיֵּיהוֹן וּבֵין בְּמִיתָתְהוֹן. אֲבָל בְּחַיֵּיהוֹן דְּכָל אֵינוֹן מְסַאָבִין אֲשַׁתְּפַחֵי לְגַבֵּיהוּ, אֵית לוֹן חִילָא לְסוֹאָבָא לְאַחֲרֵינִי, בְּמִיתָתְהוֹן דְּנְפָקִי כָּל אֵינוֹן מְסַאָבִין מִנֵּיהוּ, לָא יְכָלִין לְסַאָבָא. וְדִישְׂרָאֵל, יְכִיל לְסַאָבָא לְאַחֲרֵינִי.

בְּגִין דְּכָל קְדִישִׁין נְפָקִין מִנֵּיהּ וְשָׂרָא עֲלֵיהּ סְטָרָא אַחֲרָא.

בא ראה, הצלם הקדוש הזה, כשהולך אדם ומתגדל ונעשית מהפרצוף הזה הדמות שלו, נעשה צלם אחר, ומתחברים כאחד, וזה נוטל את זה. בשעה שנמצאים שני צלמים שמור הוא האדם, וגופו בקיום, ורוח שרויה בתוכו. בשעה שקרבים ימיו, הם עוברים ממנו, וזה עולה לזה, ונשא אדם בלי שמירה, אז (שיר ב) עד שיפוח היום ונסו הצללים, שנים.

בא ראה, כשמתעורר דין בעולם, כשהקדוש ברוך הוא יושב על פסא דין לדון את העולם, צריך אדם לעורר (גדון) תשובה שישוב מהרשע (מחטאיו), שהרי אותו יום נכתבים פתקים, וכלם נמצאים בתיק כתובים. אם זכה אדם שישוב לפני רבונו, קורעים את הפתקים שעליו.

אחר כך הקדוש ברוך הוא מזמין לפני האדם את יום הפפורים, יום התשובה. אם שב מחטאיו - טוב. אם לא - מצוה המלך לחתם פתקים. אוי פי התשובה רוצה להסתלק ממנו. אם זכה בתשובה ולא שלמה כראוי - תולים לו עד אותו יום אחרון של עצרת, שהוא שמיני לחג. אם עשה תשובה שלמה לפני רבונו - נקרעים. ואם לא זוכה - אותם פתקים יוצאים מבית המלך ונמסרים בידי מלאך הדין, והדין נעשה, ופתקים יותר לא חוזרים עוד לבית המלך.

אז מעברים הצלמים ממנו ולא נמצאים עמו. כיון שעברו ממנו, הרי ודאי שענש המלך יעבר עליו ויטעם מכוס המות. ובאותו לילה של חג האחרון, המלאכים המענישים מזמנים, ונוטלים את הפתקים. ואחר שנטלו אותם,

תא חזי, האי צלם קדישא, כד אזיל בר נש ואתרבי, ואתעביד מהאי פרצופא דיוקנא דיליה. אתעביד צולמא אתרא, ומתחברן כחדא. ודא נטיל לדא, בשעתא דאשתפחו תרין צולמין, נטיר הוא בר נש, וגופא דיליה בקיומא, ורוחיה שריא בגייה. בשעתא דקריבו יומי, מתעברן מניה, ודא סליק לדא, ואשתאר בר נש בלא נטירו. כדין, (שיר השירים ב) עד שיפוח היום ונסו הצללים, תרי.

תא חזי, כד אתער דינא בעלמא, דקדשא בריה הוא יתיב על פרסי דדינא למידן עלמא, פעי בר נש לאתערא (בדינא) תשובה, דייתוב מחיובא (ניא מחובי). דהא ההוא יומא, פתקין כתיבו, ומשתפחי כלהו באחמתא הא כתיבין. אי זכי בר נש דייתוב קמי מאריה, קרעין פתקין דעליה.

דבתר קדשא בריה הוא זמין קמיה דבר נש, יומא דכפורי יומא דתשובה. אי תב מחטאוי טב. ואי לא, פקיד מלכא למחתם פתקין. ווי, דהא תשובה בעיא לאסתלקא מניה.

אי זכי בתשובה, ולא שלימתא כדקא יאות, תליין ליה עד ההוא יומא בתראה דעצרת, דהוא תמינאה לחג. ואי עבד תשובה שלימתא לקמי מאריה, אתקרעו. ואי לא זכי, אינון פתקין נפקין מפי מלכא, ואתמסרן בידי דסנטירא, ודינא מתעביד, ופתקין לא מהדרן תו לבי מלכא.

כדין צולמין אתעברו מניה, ולא משתפחין עמיה. כיון דמתעברן מניה, הא ודאי טופסקא דמלכא יעבר עליה, ויטעום פסא דמותא. ובההוא ליליא דחגא בתראה,